

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-4094
(TAP-18-784, TAIS Nr. 18-5886(2))**

2018-05-30 Nr. NV-1420

Vilnius

Projektą teikia Švietimo ir mokslo ministerija.

Projekto tikslas. Nepritarti Seimo nario J. Narkevič ir R. Tamašunienės pateiktam įstatymo projektui, kuriuo siūloma numatyti, kad:

- mokymosi pasiekimų patikrinimai organizuojami atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos ir tarptautinius teisės aktus, reglamentuojančius tautinių mažumų švietimą;
- visos bendrojo ugdymo mokyklos užtikrina lietuvių kalbos mokėjimą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas lietuvių kalbos programas atsižvelgiant į nevienodas lietuvių kalbos vartojimo ir mokymosi sąlygas.

Dabartinė situacija. Šiuo metu mokymosi pasiekimų patikrinimai organizuojami vienodai visų mokomųjų kalbų mokyklų mokiniams, nepažeidžiant lygių galimybių principo.

Projekto esmė. Nepritarti įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas:

- nėra tikslingas, nes 2011 m. prasidėjusių ugdymo proceso pokyčių, orientuotų į vieningą lietuvių kalbos mokymą visose Lietuvos mokyklose, tikslas – ne tik plėsti valstybinės kalbos mokymą mokyklose tautinės mažumos kalba, bet ir užtikrinti vienodas galimybes tautinėms mažumoms priklausantiems asmenims įgyti visų lygių išsilavinimą.

- neatitinka teisinio tikrumo ir stabilumo principų bei pažeidžia tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, kurių ugdymas jau kurį laiką vykdomas pagal visiems (ir mokykloms tautinių mažumų mokomąją kalba, ir mokykloms lietuvių mokomąją kalba) vienodas lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas, ir tų, kurie per tą laiką jau yra išlaikę valstybinį ar mokyklinį lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminą pagal tą pačią, pagal kurią laiko ir lietuvių mokomąją kalba ugdomi asmenys, programą, interesus. Lietuvos piliečių mokymas pagal skirtingas lietuvių kalbos programas be kita ko paskatintų visuomenės grupių socialinę atskirtį.

2. Pereinamuoju laikotarpiu (iki 2020 m.) yra nustatytas skirtingas lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminų kalbos taisyklingumo ir kalbinės raiškos vertinimas tautinių mažumų kalba besimokantiems mokiniams. Dar didesnis neproporcingai skirtingas tos pačios švietimo sistemos dalyvių vertinimas diskriminuotų tiek lietuvių, tiek tautinių mažumų mokinius, kurie mokosi mokyklose lietuvių mokomąją kalba. Palengvintas lietuvių kalbos egzaminas tautinių mažumų mokyklų abiturientams taip pat prieštarautų Konstitucijoje įtvirtintam lygybės principui.

3. Kaimyninėse šalyse valstybinės kalbos mokymui taikomi (Lenkijoje) ar bus taikomi (Latvijoje) vienodi reikalavimai.

Derinimas. Nutarimo projektas suderintas su Teisingumo ministerija. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. gegužės 30 d. išvadoje Nr. NV-1419 pateikė redakcinio pobūdžio pastabas.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime (kadangi nebuvo suderinta su Užsienio reikalų ministerija ir Tautinių mažumų departamentu).

Patarėja

Jolanta Bieliauskaitė

Jolanta Bieliauskaitė, tel. +370 706 63985, el.p. jolanta.bieliauskaite@lr.lt